

Raadsvoorstel

Datum voorstel	: 11 oktober 2022	afdeling	: Bedrijfsvoering
Raadsvergadering	: 10 november 2022	registratiecode	: 22B.10831
Commissie	: n.v.t.	behandeld door	: Wim Dingemanse
Portefeuillehouder	: R. van Houten	e-mail	: WA.Dingemanse@veere.nl
		doorkiesnummer	: 0118555488

Onderwerp: Programmabegroting 2023.

Voorstel

1. Vast te stellen de programmabegroting 2023 en de financiële begroting 2023.
2. In te stemmen met:
  - a. het voorstel betreffende de besteding van € 500.000, ten laste van het saldo in de begroting 2023;
  - b. het voorstel betreffende het beschikbaar stellen van € 600.000 om minima te ondersteunen bij verduurzaming, ten laste van het saldo in de begroting 2023;
  - c. het verwerken van de besluiten onder a. en b. in de 1^e begrotingswijziging 2023.

Samenvatting

We bieden u aan ons voorstel tot het vaststellen van de programmabegroting 2023 en de financiële begroting 2023. Hiermee stelt de raad het beleid voor 2023 vast en stelt de budgetten voor de programma's en de daarbij behorende investeringen en prioriteiten voor 2023 beschikbaar. De meerjarenramingen 2024 - 2026 zijn ook geactualiseerd en structureel niet in evenwicht; het tekort in 2026 is relatief gering.

Inleiding

Deze begroting die we u aanbieden is gebaseerd op ons Programma op hoofdlijnen 2022-2026 'Veere breed verbinden' en het Financieel perspectief 2023-2026. We hebben rekening gehouden met onze toezeggingen bij de behandeling van het Financieel perspectief en de inbreng van de fracties.

Voor onze plannen en beleidsvoornemens verwijzen we naar de programmabegroting.

Wat willen we bereiken

De gemeenteraad moet elk jaar voor 15 november de begroting voor het komende jaar vaststellen. De raad kan met de begroting zijn sturende en kaderstellende taak invullen. Het doel is om een financieel gezonde gemeente te blijven met een gedegen financieel beleid.

Argumenten

- 1.1 *De raad autoriseert per programma de begroting en daarmee ook de prioriteiten en investeringen voor 2023.*

De raad geeft met het vaststellen van deze begroting de financiële kaders aan. De begroting is tevens de basis om de controlerende taak van de raad te ondersteunen. Per programma is een specificatie opgenomen van de budgetten per taakveld. Deze is informatief. Bij de programma's zijn ook de prioriteiten en investeringen aangegeven die wij in 2023 willen uitvoeren.

- 1.2 *De begroting 2023 en meerjarenramingen 2024-2026 zijn structureel in evenwicht.* Er is sprake van structureel sluitende meerjarenramingen. De provincie als toezichthouder geeft in het toezichtkader aan dat de begroting reëel en structureel in evenwicht moet zijn. In de financiële begroting 2023 is dit uitgewerkt in het verplichte overzicht structureel begrotingssaldo.
- 1.3 *De indexatie van de investeringen Maatschappelijke Voorzieningen is verwerkt.* Deze toezegging is verwerkt in de begroting 2023. Het gaat om een verhoging van het investeringsbedrag van € 2,8 miljoen (ca. 20%). De hogere kapitaallast is berekend tegen de gangbare afschrijvingstermijnen en rente: totaal € 92.000. Voor meer toelichting verwijzen we naar de paragraaf Maatschappelijke Voorzieningen,
- 1.4 *Er is € 600.000 beschikbaar in 2023 om minima te ondersteunen bij verduurzaming.* Bij de behandeling van het financieel perspectief is besloten om € 600.000 te reserveren om huishoudens met een inkomensniveau tot 130% van het sociaal minimum, een bijdrage te verstrekken om verduurzaming te realiseren. Dit is uitgewerkt in het programma Sociaal Domein van de begroting, doelstelling 6.01.
- 1.5 *De knelpunten in de capaciteit (incidenteel en structureel) voor 2023 zijn in beeld gebracht.*
Incidenteel
Uit de capaciteitsplanningen van de afdelingen blijkt voor 2023 een knelpunt in de uren (incidenteel). Deels kan dit opgelost worden door het naar voren halen van voor 2024 en 2025 geplande structurele uitbreiding van de formatie. De totale kosten voor 2023 zijn geraamd op € 916.000 en verwerkt in de begroting. Tot een bedrag van € 411.000 is er dekking beschikbaar binnen bestaande werken/projecten/budgetten. Het resterende deel (€ 505.000) dekken we uit het saldo van de 2^e bestuursrapportage 2022. Technisch verloopt dit via de algemene reserve.
Structureel
Naast de structurele formatie-uitbreiding die in het financieel perspectief is meegenomen ter versterking van de organisatie, is aanvullend een structurele uitbreiding van de formatie noodzakelijk. Het betreft in totaliteit 3,5 fte, waaronder een projectleider, een vergunningverlener en een kernambtenaar. De totale kosten ramen we op € 300.000. De kosten van de projectleider dekken we structureel uit bestaande projectenbudgetten. Hiermee verhogen we het risico voor de begroting (zie risico's en kanttekeningen). De resterende kosten zijn structureel gedekt in de begroting. Zie onderdeel geld.
- 1.6 *Naar aanleiding van de septembercirculaire 2022 wijzigt de uitkering uit het gemeentefonds.*
Via de systematiek 'samen trap op en samen trap af' wordt de algemene uitkering van het gemeentefonds geïndexeerd (accres genoemd). Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in:
1. een nominaal deel ter compensatie van loon- en prijsstijgingen (LPO);
2. een volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres.
Sinds de meicirculaire 2022 zijn de volgende wijzigingen van toepassing:

- a. het LPO-deel beweegt mee met de ramingen van het Centraal Plan Bureau;
- b. Rijk en VNG zijn overeengekomen dat het volume-deel voor de jaren 2022 tot en met 2025 wordt bevroren (waardoor meer stabiliteit wordt bereikt);
- c. Vanaf **2026** komt er een nieuwe financieringssystematiek; in aanloop daarnaartoe heeft het kabinet eenmalig € 1 miljard beschikbaar gesteld voor 2026.

Het resultaat van de septembercirculaire 2022 is als volgt: 2023: + € 608.601, 2024: + € 183.325, 2025: - € 136.960 en 2026: + € 672.923.

1.7 *We stellen de voorgenomen extra verhoging van de OZB met 5% een jaar uit.*
Net als vorig jaar is de financiële positie in de begroting 2023 verbeterd. Dat biedt ruimte om de voorgenomen extra verhoging van de OZB met 5% in 2023 met één jaar uit te stellen. We verhogen de tarieven OZB wel met het inflatiepercentage (4,4%).

1.8 *De tarieven afvalstoffenheffing stijgen met het inflatiepercentage*
Op basis van de evaluatie diftar verwerken we in de begroting 2022 (in de slotwijziging) de lagere kosten i.v.m. afname restafval en lagere inzamelkosten ZRD (totaal € 159.000) en per saldo lagere opbrengsten door minder aanbiedingen en een groter aanbod PMD (totaal € 157.000). Voor de begroting 2023 is de verwerking identiek.

Het uitgangspunt voor deze heffing is 100% dekking van de kosten. Voor 2023 verhogen we de tarieven met het inflatiepercentage (4,4%). Gelet op de kostenontwikkeling is in de meerjarenramingen 2024-2026 met een extra verhoging van de tarieven van 1% per jaar rekening gehouden (exclusief inflatie). Deze extra verhoging kunnen we laag houden door inzet van de voorziening afvalstoffenheffing met € 232.000 (t/m 2026). De stand van de voorziening is nu € 350.000; na inzet in de periode 2023-2026 (€ 232.000) resteert een saldo van € 118.000 (eind 2026). Dit saldo is beschikbaar voor eventuele financiële effecten van de evaluatie diftar in 2023.

1.9 *De tarieven rioolheffing blijven ongewijzigd en zijn kostendekkend.*
Het uitgangspunt voor deze heffing is 100% dekking van de kosten. In de meerjarenramingen zijn geen extra verhogingen van de tarieven voorzien. Wel is de inzet van de voorziening rioolheffing voorzien van € 283.000 (2023-2026). De stand van de voorziening is nu € 540.000; na inzet in 2023-2026 van € 283.000 is de stand per 2026 € 257.000. Dit saldo kunnen we vanaf 2024 inzetten om toekomstige tariefstijgingen te dekken en betrekken bij de herziening van het beheerplan in 2023.

1.10 *De woonlasten voor huishoudens stijgen in 2023.*
De woonlasten voor een huishouden berekenen we op basis van de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De stijging voor een éénpersoonshuishouden is 3,5%. De stijging voor een meerpersoonshuishouden is tussen de 3,2% en 3,4%.

1.11 *De tarieven toeristenbelastingen stijgen in verband met inflatie met € 0,05.*
Met de toeristische sector zijn afspraken gemaakt over het verhogen van de tarieven toeristenbelasting als gevolg van inflatie. Op grond van die afspraken verhogen we het hoge en lage tarief toeristenbelasting met € 0,05.

1.12 *De naam van het programma VHROSV wijzigt in Fysieke Leefomgeving.*
Bij het vaststellen van de programma-indeling is destijds het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gevolgd. De gemeente is vrij in de indeling en naamgeving

van de programma's in de begroting. We stellen voor om met het vaststellen van de programmabegroting 2023 de naam van het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Stedelijke Vernieuwing (VHROSV) te wijzigen in Fysieke Leefomgeving. De reden is dat de VHROSV niet herkenbaar is en gelet op de afkorting vragen oproept.

2.1 *Zoals toegezegd aan de raad doen we een voorstel voor de incidentele ruimte in 2023 van € 500.000.*

Bij de behandeling van het financieel perspectief zijn door verschillende fracties suggesties gedaan. We stellen voor om de incidentele ruimte in de begroting van € 500.000 als volgt te besteden.

	Omschrijving	bedrag
1.	Groene schoolpleinen	€ 200.000
2.	Bijdrage Marie Tak van Poortvlietmuseum	€ 100.000
3.	Klimaatbestendig (zoet)watersysteem	€ 100.000
4.	Leefbaarheidsfonds	€ 100.000
	Totaal	€ 500.000

Toelichting.

1. Groene schoolpleinen

In de begroting is de volgende toelichting opgenomen:

"We gaan in gesprek met de Veerse basisscholen om de schoolpleinen te vergroenen en om ze ook na schooltijd openbaar toegankelijk te houden. Dit vanuit de kaders van het Speelruimtebeleid en het Kwaliteitskader Veerse Schoolgebouwen. We onderzoeken de mogelijkheid per kern om hier eventueel een eenmalige bijdrage voor beschikbaar te stellen. We kijken daarbij specifiek naar geplande nieuwbouw van scholen in Oostkapelle, Westkapelle en Serooskerke. Over het onderhoud maken we afspraken met de schoolbesturen".

2. Museum Domburg (voorheen Marie Tak van Poortvlietmuseum)

Dit museum wil uitbreiden op hun huidige locatie. We hebben voor deze uitbreiding een budget begroot van € 409.608. Museum Domburg wil een subsidieaanvraag doen voor de uitbreiding van het museum op de huidige locatie. Daarvoor is het huidige budget niet toereikend.

Het college heeft de intentie uitgesproken het huidige budget te verhogen met € 100.000 en dit bedrag te onttrekken uit de incidentele ruimte van € 500.000 die door de gemeenteraad ingevuld mag worden. We hebben de raad hierover geïnformeerd via een raadsmemo.

3. Subsidie voor een klimaatbestendig (zoet)watersysteem agrarisch middengebied

Klimaatproblemen in het agrarisch middengebied hebben met name betrekking op verdroging en de beschikbaarheid van zoet water voor de landbouw. Tegelijkertijd is de verzilting een probleem. Hier ligt vooral een taak voor de agrarische sector en het waterschap om in te spelen op deze problematiek. De gemeente vindt het behoud van de aantrekkelijkheid van ons Veerse landschap en de toekomstbestendige landbouw belangrijk. Daarom biedt zij ondernemers gezamenlijk subsidie voor experimenten die bijdragen aan oplossingen voor deze problematiek. Concreet betekent dit dat experimenten die verzilting tegengaan en een verbetering van de zoetwaterbeschikbaarheid bewerkstelligen, worden gestimuleerd met een subsidie vanuit de gemeente.

4. Leefbaarheidsfonds

Deze beleidsregel loopt tot en met 2022. Zonder specifiek besluit loopt deze dan van rechtswege af per 1-1-2023. Het voorstel is om vooruitlopend op een besluit (van het college) over verlenging van die beleidsregel een storting van € 100.000 op te nemen.

Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid is belangrijk in het beleid van Veere. In ons programma is het als speerpunt benoemd. Er is een aparte paragraaf duurzaamheid opgenomen.

Risico's en kanttekeningen

1.1 Hogere kosten door loon- en prijsontwikkeling.

Gelet op de ontwikkeling van de inflatie op dit moment is er een risico dat de geraamde loon- en prijsontwikkeling in de begroting 2023 niet voldoende is. In de Veerse begroting is rekening gehouden met 4,9% voor prijsontwikkeling en 3,3% voor loonontwikkeling. Daarnaast is een extra reservering opgenomen voor loon- en prijsontwikkeling.

1.2 Hoger risico bij toerekening van uren aan projecten.

In de begroting rekenen we een deel van de loonkosten en overhead toe aan projecten, grondexploitaties en investeringen. We lopen hiermee een risico, namelijk als we deze toerekening niet kunnen realiseren, leidt dit tot een tekort in de begroting. Dit risico is hoger geworden omdat we in de begroting 2023 meer uren structureel dekken ten laste van projecten, waaronder die van de projectleider. De bandbreedte van het risico is nu in totaal € 400.000 tot € 600.000.

1.3 Afspraken middelen Jeugdzorg in de meerjarenramingen.

Rijk en VNG werken op dit moment aan de Hervormingsagenda jeugdzorg. Deze is naar verwachting dit najaar afgerond. Vooruitlopend hierop zijn voor de jaren 2022 en 2023 reeds aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds, in lijn met de financiële reeks van de uitspraak van de Commissie van Wijzen (CvW).

In de begroting 2022 zijn hierover reeds afspraken gemaakt met het Rijk, VNG en IPO. Die hielden in dat gemeenten 75% van deze middelen structureel in deze begroting mochten opnemen. Inmiddels zijn voor de begroting 2023 nieuwe aanvullende afspraken gemaakt. Gemeenten mogen in de jaarschijven 2024 tot en met 2026 de middelen die op de aanvullende post zijn gereserveerd voor 100% meenemen in hun meerjarenraming.

Het gaat hier om afspraken die gehanteerd worden voor het toezicht op de meerjarenraming in de gemeentebegroting voor 2023. Uit de Hervormingsagenda zal een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader volgen waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. De aanpassingen van de ramingen vormen geen budgettaire garantie.

Gelet op de onzekerheden betreffende de financiële effecten van de Hervormingsagenda en de daaraan gekoppelde bezuinigingsopgave is uit voorzichtigheid de verwerking ten opzichte van de begroting 2022 niet gewijzigd: er is 75% geraamd van de hiervoor genoemde middelen.

1.4 De uitkering uit het gemeentefonds kent nog veel onzekerheden.

- a. De nieuwe verdeling van het gemeentefonds gaat in per 1 januari 2023. Echter op dit moment loopt er nog een onderzoek naar de verevening van de overige eigen inkomsten. Dit kan effect hebben voor toeristische gemeenten. Gelet op het belang van de toeristenbelasting en de parkeerheffingen voor Veere lopen we op dit punt een groot risico (mogelijk met ingang van 2024). We schatten dit risico in op een nadeel van € 300.000 tot € 500.000.
- b. Met ingang van 2026 krijgen we te maken met een zogenaamd 'ravijnjaar' waarin de uitkering uit het gemeentefonds fors daalt. Ondanks de eenmalige

compensatie voor 2026 van ca. € 1 miljard (macro) is er nog sprake van een forse daling. Dit plaatst gemeenten voor problemen, omdat het accres (2022-2025) niet gebruikt kan worden voor investeringen met bijbehorende structurele beheers- en onderhoudslasten en kapitaallasten.

Op grond van de informatie die nu bekend is zien we nu een daling in de uitkering uit het gemeentefonds in 2027 van € 1,2 miljoen. In hoeverre dit reëel is zal blijken bij de invoering van de nieuwe financieringsystematiek in 2026. Onze inschatting is dat de gevolgen van een nieuwe systematiek niet zo fors zullen zijn.

Geld

Hieronder is weergegeven het resultaat van de meerjarenramingen 2023-2026. Voor het verloop van het financieel perspectief 2023-2026 naar de begroting 2023 en de meerjarenramingen verwijzen we naar de inleiding op de programmabegroting en de financiële begroting 2023.

In de begroting 2023 zijn aanvullend de volgende mutaties verwerkt:

Meerjarenramingen	2023	2024	2025	2026
Structureel saldo financieel perspectief (A-B)	1.050	2.315	3.110	-
1. Personeelskosten	- 87	- 466	- 203	- 203
2. Verbonden partijen	- 49	- 437	- 431	- 437
3. Prioriteiten 2023-2026	- 0	- 50	- 25	- 25
4. Kapitaallasten	402	28	-147	- 89
5. Septembercirculaire 2022	609	183	-137	673
6. Overige mutaties	- 45	231	230	344
7. Reservering loon- en prijsontwikkeling	- 234	- 250	- 250	- 263
Saldo meerjarenramingen	1.100	1.554	2.146	0

Tabel: saldo meerjarenramingen 2023-2026 (bedragen x € 1.000).

Toelichting:

1. Dit betreft het (aanvullend) opnemen van structurele formatie zoals toegelicht bij argument 1.5 en een incidenteel budget in 2023 voor de vervanging van de directeur.
2. Dit betreft nagekomen structurele mutaties in de bijdragen 2023 aan de Zeeuwse Muziekschool, de Samenwerking Belastingen, de GGD en Orionis. Voor de GGD en Orionis nemen we dit op, vooruitlopend op de betreffende begrotingswijzigingen voor 2023 die nog aan de orde moeten komen in de gemeenteraad.
3. Er zijn incidentele budgetten geraamd voor laadpalen (2 x € 25.000), het uitbesteden van een nieuw beleidsplan begraven (€ 30.000) en verhogen van structureel budget voor werving en selectie (zie ook 2^e bestuursrapportage 2022).
4. De raming van de kapitaallasten is gecorrigeerd, op basis van de uitvoeringsplanning. Op grond van de financieringsbehoefte en de marktontwikkelingen is de raming van de rente geactualiseerd.
5. De gevolgen van de septembercirculaire 2022 voor de uitkering uit het gemeentefonds zijn doorgerekend en verwerkt. Voor een toelichting zie argument 1.7 van dit voorstel.
6. Dit zijn overige mutaties. De belangrijkste mutatie is een bijstelling van het Dividend GBE Aqua (+ € 196.000 in 2023 aflopend naar + € 76.000 in 2026).
7. Gelet op de ontwikkeling van de inflatie op dit moment vinden we het verstandig om naast de reguliere loon en prijsstijgingen van respectievelijk 3,3% en 4,9% een extra reservering op te nemen voor loon- en prijsontwikkeling.

Uitvoering

Digitale programmabegroting 2023.

De programmabegroting 2023 presenteren we digitaal(<https://veere.begrotingonline.nl>). De raad, maar ook burgers en ondernemers, kunnen op digitale wijze via internet de begroting raadplegen. Dit kan via verschillende invalshoeken: per programma, naar doelgroep, naar kern, maar ook naar portefeuillehouder.

De belastingverordeningen voor 2023 komen in de raadsvergadering van 15 december 2022 aan de orde.

Communicatie

We publiceren de begroting op de gebruikelijke wijze.

Bijlagen (met Corsa nummer)

- Programmabegroting 2023 (22B.XXXXX)
- Financiële begroting 2023 (22B.XXXXX)

Burgemeester en wethouders van Veere,
de secretaris wnd.,

drs. W.A. Atsma

de burgemeester,

drs. R.J. van der Zwaag

Volgens voorstel door de raad besloten op
de griffier,

Mw. mr. A.W.L. Piersma

de voorzitter,

drs. R.J. van der Zwaag